

Link: <https://www.youtube.com/watch?v=nMZCghZ1hB4>

The Power of a Mind to Map, Tony Buzan, 2012

Tłumaczenie: Dorota Michalik

Kogo z was dotknęło przeładowanie informacjami? Wszystkich. Wszystkich. Jedną z największych przyczyn fizycznych i psychicznych chorób w historii świata. Ale poszliśmy dalej, już nie żyjemy w tej epoce. A jeśli myślimy że tak jest, to myślimy w zły sposób. To nie ten wzór.

Nowa epoka już właściwie nadeszła. Epoka wiedzy. Kto z was słyszał o zarządzaniu wiedzą? Na kogo będą szkolone dzieci? Na pracowników wiedzy. Jak będą myśleć? W oparciu o wiedzę, wnikliwie. I to cudowne. Wszystko brzmi dobrze, prawda? Ale nie. Nie zapowiada się to dobrze, bo nawet dyrektorzy zarządzania – zarządzania wiedzą – spotkali się po paru latach i stwierdzili, że to się nie sprawdza.

Dlaczego się nie sprawdza? Odkryli, że trzeba zacząć zarządzać czymś o wiele ważniejszym niż wiedza. Jak myślicie, co może być ważniejsze do zarządzania niż wiedza? Tak, pojawia się dużo pomysłów. Ludzie mówią: „czas”, „pieniądze”, „inni ludzie”. Jest jedna rzecz, która jest najistotniejsza. Trzeba zarządzać zarządcą wiedzy. A czym jest zarządcą wiedzy? Ciekawe, że wskazujecie na to, prawda? Zarządzanie zarządcą wiedzy – czyli mózgiem.

A jakich narzędzi używa ludzki mózg? Z jakich narzędzi korzysta? Korzysta ze swoich wielu inteligencji. Wielu. Oczywiście jest inteligencja werbalna, numeryczna, logiczna, ale też fizyczna, zmysłowa, kreatywna, etyczna, duchowa. To właśnie nowa epoka, w której się znajdziemy.

Jak wtedy świat zacznie myśleć? Na to powinna być łatwa i natychmiastowa odpowiedź. W epoce inteligencji, jak wszyscy zaczną myśleć? Inteligentnie. Nareszcie! Świat zacznie myśleć inteligentnie. Inteligentnie o czym? O rolnictwie, przemyśle, informacji, technologii, wiedzy i, co najważniejsze, zacznie myśleć inteligentnie o inteligencji.

Kim zatem stanie się dziecko? Jakie będzie dziecko? Będzie jak kwiat. Stanie się niejako rozkwitem inteligencji. Dziecko stanie się pracownikiem inteligencji. Pomyślcie tylko o przyszłości, w której wszystkie dzieci stają się pracownikami inteligencji. Czeka nas piękna przyszłość.

„Myślenie wizualne w edukacji globalnej”

Projekt jest współfinansowany w ramach polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w 2020 roku

Przyjrzyjmy się więc temu, jak właściwie działa inteligencja. Wyobraźcie sobie, że jesteście pewnym sprzętem. Każdy z was jest superkomputerem. Podam wam informację i chciałbym, żebyście sprawdzili, co robi wasz mózg. Jak długo zabiera mu dotarcie do tego elementu danych? Co z nim robi? Czy pojawiają się jakieś powiązane z nim kolory czy połączenia? Gotowi? Element danych do wyszukania to... „mango”.

Dobrze. Czy pojawiły się -- ale najpierw, ile czasu zajęło wam dotarcie do tego elementu? Właśnie, teraz wszyscy robicie:

(Pstrykniecie palcami)

Co to znaczy? To znaczy „natychmiastowy”, „mikrosekunda”. Fenomenalne! Żaden superkomputer nie byłby w stanie tak tego wydobyć z waszych nieskończonych baz danych. Więc jeśli dojdziecie do tego, jak to robimy, dostaniecie Nobla. I dostaniecie go...

(Pstrykniecie palcami)

... o tak.

Pojawił się wam w głowie wydruczek M-A-N-G-O? Wszyscy kręcą głowami na „nie”. A co się pojawiło? Obraz. Komu z was pojawił się obraz z kolorami i skojarzeniami? Wszystkim. Prowadziłem badania terenowe i wszyscy tak mają.

A więc, Szanowni Państwo, witam w gronie ludzkości! Bo tak właśnie działa nasz mózg – poprzez obraz. To by mogło być cokolwiek, prawda? Wasza mama, mango, owad, cokolwiek. Mózg pracuje na promienistych skojarzeniach, kolorach, wielu połączeniach czuciowych. Oto więc dwa kluczowe słowa, opisujące działanie mózgu.

(Slajd) Wyobraźnia, skojarzenia

Jak myślicie, jaki jest mój osobisty język? Szybko. Angielski. A jaki jest twój osobisty język? Francuski. Francuski, angielski, urdu, dużo różnych języków. Nie. Nie. *To* jest ludzki język. Ludzki język to wyobraźnia i liczne skojarzenia sensoryczne. Tak przede wszystkim mówimy. Inne języki, werbalne, są podsystemem – ważnym – drugim systemem. A *to* jest źródło wszelkiej kreatywności, wszelkiego myślenia. I w taki sposób tworzy się również mapy myśli.

Oto przykład. W Meksyku, w USA, badaniu poddano dzieci i ich kreatywność. Wykazano, że kreatywność ogólna z wiekiem co robi? Spada. Wszyscy o tym wiedzą i wszystkie badania to potwierdzają. I to jest „normalne”. Ale to zła wiadomość. Dobra wiadomość jest taka, że to nie jest naturalne, jak zaraz się przekonacie. To jeden z najbardziej poruszających i zachwycających momentów mojego życia.

„Myślenie wizualne w edukacji globalnej”

Projekt jest współfinansowany w ramach polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w 2020 roku

Badanie przeprowadzono z małymi dziećmi. Poproszono je, żeby w ciągu 10 minut wymyśliły jak najwięcej sposobów na użycie spinacza. To pierwszy przykład. Pewien mały chłopiec w ciągu dziesięciu minut wygenerował cztery pomysły. Cztery pomysły! Następnie badaczka, Emmerick Jenkins, przez godzinę uczyła go tego promienistego ludzkiego języka i map myśli. Otrzymał godzinną lekcję i potem zadano mu to samo pytanie: „Ile zastosowań potrafisz wymyśleć?” Tym razem myślał nad gumką recepturką. „Ile zastosowań potrafisz wymyśleć dla gumki recepturki?” Tyle samo czasu, taka sama kartka, taki sam podstawowy sprzęt, ten sam mózg, po godzinie. Oto rezultat. Dwadzieścia dwa pomysły. Ale przyjrzyjmy się tym pięknym kółkom, co to takiego? Jego stopy. A tu spodenki. I ręce. A co to za wschodzące słońce nad gumką recepturką? To jego głowa. Kiedy to zrobił -- na początku badania mówił: „Nie umiem. Nie jestem zbyt kreatywny. Nie jestem kreatywny.” Na głos. A kiedy to narysował, podniósł głowę, popatrzył na badaczkę i powiedział „Jestem genialny!” I to prawda! Popatrzcie tylko. To rezultat z godziny wcześniej, z epoki informacji, a to godzinę później, w epoce inteligencji. Ta mapa myśli to kwiat inteligencji.

Na całym świecie są takie kwiaty inteligencji. Każdy taki kwiat to prawdziwa potęga. To moc inteligencji, moc siebie samego, moc każdego mózgu na tej planecie. To są właśnie dzieci kwiaty, prawdziwe *flower power*.

Pozwólcie, że opowiem wam parę historii i podsumuję. Po pierwsze to dziecko, i będziemy mówić o nauce.

Nawiasem mówiąc, zauważcie, że ta mała mapa myśli, którą narysował chłopiec, pokazuje, że inteligentne myślenie, mapowanie myśli, myślenie promieniste, to wszystko jest egalitarne. Jest równościowe. To równe szanse każdego mózgu, każdego człowieka na Ziemi, na bycie genialnym, i tak rzeczywiście jest.

A więc, nauka. Kim jest naukowiec? Wszyscy wiecie, że nie jesteście naukowcami? Zatem wiecie, kim nie jesteście. Więc kto to taki – naukowiec? Naukowiec nie jest wątłym człowiekiem w białym kitlu, siedzącym w niebezpiecznym, śmierdzącym laboratorium. Naukowiec jest kimś, kto stosuje metodologię eksperymentu: hipoteza, pomysł, przewidywanie, że coś może się wydarzyć, eksperyment. A potem otrzymuje się wynik, porównuje się, wyciąga wnioski, podsumowuje i przechodzi się do następnego eksperymentu.

O dzieciach często pisze się, że są prawdziwym przykładem pierwotnej, gwałtownej czy brutalnej, destrukcyjnej natury istoty ludzkiej. Czy mógłbym poprosić o kartkę papieru? Będę teraz dzieckiem. Daliście mi kartkę papieru. O, nawet dwie. Czy dostaniecie tę kartkę z powrotem w takim stanie? Nie. Zatem co się stanie? W każdym kraju na świecie, czy to dziewczynka czy chłopiec, dzieje się to.

„Myślenie wizualne w edukacji globalnej”

Projekt jest współfinansowany w ramach polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w 2020 roku

Kim jest małe dziecko? Naukowcem w czystej postaci. Jaki jest konstrukcyjny, mechaniczny potencjał tego materiału? Jaka rozciągliwość? Sprawdźmy go jako instrument muzyczny. Jaka jest jego wartość społeczna czy ekonomiczna? Ktoś chce? Wkładamy do wielofunkcyjnego laboratorium chemicznego. Nie za dobre. Sprawdźmy jeszcze jako instrument. A potem co? Wyrzucamy. I przechodzimy do następnego eksperymentu.

Kto z was był dzieckiem? Ciekawe! To wyobraźcie sobie, że macie 3, 4, 5 lat i idziecie sobie z mamusią i tatusiem. Widzicie dużą kałużę, a wokół mniejsze i większe kamyczki. Jaka hipoteza pojawi się w mózgu trzy-, cztero-, pięcioletka? Jaka będzie hipoteza? Mały kamień, to pewnie mały plusk. Plum! Zgadza się. Kolejna hipoteza? Większy kamień, większy plusk. Spróbujmy! Iii... Bęc! Tak! Trzecia hipoteza?

(Publiczność) Wskoczyć.

Ja jestem większy niż kamień! Patrzcie. Buch! Wielki plusk! Naukowiec.

Kto z was czasem bawi się jedzeniem? O, ciekawe! Wszyscy. Szanowni Państwo, kto z was jest naukowcem? Wszyscy. Wszyscy. Wszyscy eksperymentujemy. Wszyscy jesteśmy jak dzieci. A dawno, dawno temu, 15 minut temu, myśleliście, że nimi nie jesteście. I tak myślą wszyscy na Ziemi. A TED działa jak prawdziwy agent inteligencji, pokazując ludziom, kim naprawdę są. Jesteście naukowcami. Co by było gdyby wszyscy na Ziemi w to uwierzyli?

Nie jesteście poetami. Kto z was kiedyś napisał jeden czy dwa wiersze, małe wierszyki dla mamy, taty, dziadka, zwierzaka, brata, siostry, nowej miłości, o czymś bolesnym, o czymś radosnym? Kto z was kiedykolwiek napisał krótki wiersz? Wszyscy. Jak możecie mówić, że nie jesteście poetami, skoro piszecie poezję? Najwyraźniej jesteście poetami. Kto z was jest poetą? Każdy i każda z was.

Wyobraźcie sobie zatem spędzenie reszty życia jako poeci i marzyciele, tam gdzie znajduje się ta potęga. Po!–tęga, właśnie tak. Po!–tęga. I to daje ogień poezji. Tak jak wyobraźnia.

I moja ostatnia opowieść, smutna ale bardzo pouczająca. Gdy byłem młodszy, siedziałem w metrze za małą dziewczynką i jej mamą. Metro jechało coraz szybciej i szybciej. Po raz pierwszy w życiu pomyślałem, że się rozbije. Jechało za szybko.

I gdy tak sobie myślę, ta mała dziewczynka mówi do mamy: „Mamo, jedź tak szybko, że możemy wjechać w następny dzień. I będziemy mogły powiedzieć tacie, co się stanie w przyszłości.” Myślę sobie, „Niesamowite!” I jak tylko tak pomyślałem, bum! „Przestań! Przestań to robić! To głupie. Myśl jak trzeba!” I siedzi tam ta mała pięcioletnia dziewczynka, z Einsteinowskimi wizjami, a marzenie zostało zmiażdżone.

„Myślenie wizualne w edukacji globalnej”

Projekt jest współfinansowany w ramach polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w 2020 roku

Na całym świecie zmiażdżyliśmy, skrępowaliśmy, ograniczyliśmy, źle wyszkoliliśmy kreatywność i poezję. A wszyscy jesteście poetami. A zatem wszyscy jesteście artystami. Wszyscy jesteście naukowcami. Wszyscy jesteście jak dzieci. Zatem wszyscy będziecie wojownikami umysłu, bo o to w tym wszystkim chodzi, prawda? Jesteście wojownikami umysłu i jego piękna.

Jednym z idealnych przykładów na to jest poeta-laureat Ted Hughes, jeden z moich najlepszych przyjaciół. Całą uwagę poświęcał na to, żeby wszystkim dzieciom pokazać ich wyobraźnię, że ich marzycielstwo to wszystko co się liczy. I tak wzrastały. I tak stawały się prawdziwymi ludźmi. Z definicji wszystkie były poetyckie.

Pozwólcie więc, że zakończę z czarodziejską różdżką. Jest o wiele potężniejsza niż ta Harry'ego Pottera. To wiązka barw mózgu – wszystkie kolory, które kochacie – powiadomią i rozpalą waszą błyskotliwość. Ted Hughes uwielbiał wiersze o orle. Porównywał dzieci do jajek, którymi trzeba się opiekować i stwarzać im warunki do tego, by mogły potem latać. Więc napisałem, dla niego i dla was, wiersz o jego duchu, ogromnym duchu dojrzałego poety, który mówił, a ja za nim, że każdy mózg jest niesamowicie potężny, może więc wprowadzić zmiany wszelkiego rodzaju, może działać na rzecz lepszej przyszłości świata. Ted był jak wielki orzeł w gnieździe, w ogromnym lęgowisku z delikatnymi skorupkami umysłów, umysłów dzieci. Pozwólmymy im lecieć! To podarunek od Teda, przeze mnie, dla was, wojowników umysłu, poetów. To podarunek dla was, od TED-a.

Dziękuję.

„Myślenie wizualne w edukacji globalnej”

Projekt jest współfinansowany w ramach polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w 2020 roku

